

Het heiligenboek

Maria en de 'plaatsvervanger van Christus' (1) Tom Zwaenepoel

Voor onze Kerk is de Moeder van Jezus de grootste van alle vrouwen. Paus Sergius I (687-701) was de eerste die de vier belangrijkste Mariafeesten met processies liet vieren: Maria-Lichtmis (2 februari), Maria Booschap of Aankondiging van de Heer (25 maart), Maria-Hemelvaart (15 augustus) en Maria Geboorte (8 september). Leo XIII (1878-1903) wijdde aan Maria en de rozenkrans elf encyclieken en voerde de feestdag van de heilige familie in. De Mariadevotie beleefde vooral tijdens het pontificaat van Pius XII (1939-1958) haar bloeitijd. Laatstgenoemde publiceerde vierhonderd officiële documenten waarvan de inhoud de Mariaverering moest bevorderen en waarin de Mariologie werd vastgelegd. Naar aanleiding van de honderdste verjaardag van de afkondiging van het dogma van de onbevleete ontvangenis lanceerde hij het eerste Mariajaar uit de kerkgeschiedenis (1954).

Sinds 1938 legt de paus op het hoogfeest van Maria Onbevleete Ontvangenis (8 december) een krans neer aan de Zuil van de Onbevleete. Die verrijst in het hartje van de Romeinse luxe en toerisme, voor de Spaanse ambassade bij de Heilige Stoel en vlak bij de Spaanse Trappen. Dat monument werd opgericht

(1857) ter herinnering aan de afkondiging van het dogma van de onbevleete ontvangenis door Pius IX in 1854. Op de antieke marmeren zuil, die werd aangetroffen onder een klooster, prijkt een Mariabeeld. Aan de voet bevinden zich beelden van de profeten Mozes, David, Jesaja en Ezechiël. De Romeinse brandweer versiert het Mariabeeld met een bloemenkrans. Vanouds spreekt de paus een bijzonder gebed tot Maria uit, waarin hij vaak een boodschap aan de stad Rome opneemt, en zegent hij een korf rozen die aan de voet van de zuil wordt neergezet.

In weinig andere katholieke landen speelt de Mariacultus zo'n belangrijke rol als in Polen. Dat werd duidelijk tijdens het pontificaat van Karol Wojtyła. Met zijn vader ging de latere paus Johannes-Paulus II vaak op bedevaart naar het dichtbij gelegen bedevaartsoord Kalwaria Zebrzydowska dat hij verkoos boven de Zwarte Madonna van Jasna Góra nabij Czestochowa, de spirituele hoofdstad van Polen. Vanaf zijn seminarieperiode had Wojtyła de gewoonte de blaadjes waarop hij notities schreef tijdens een college of een conferentie te 'nummeren' met woorden van het *Ave Maria*. Psychoanalytici wijzen zijn grote Mariaverering toe aan

het gemis aan vrouwen in zijn ouderlijke huis. Hij zag in Jezus' Moeder een vervanging voor de moeder die hij op negenjarige leeftijd verloor. Voor Karol Wojtyła had de vrouw haar specifieke rol als hoedster van het huwelijk en als moeder, wat cumuleerde in de idealisering van Maria als de Moeder van God.

Johannes-Paulus II nam Maria op in zijn pausleuze Totus Tuus (Geheel de uwe). Op zijn wapen verwijst de hoofdletter M naar haar. Vanaf het Sint-Pietersplein is de mozaïek te zien waarop Maria met kind staat afgebeeld en daaronder zijn wapenschild en leuze. Met dat motto legde Johannes-Paulus II zijn hele leven en pontificaat in Maria's handen en stelde hij zich volledig onder haar bescherming. Die woorden ontdekte de paus in de periode toen de nationaalsocialisten zijn vaderland bezetten en hijzelf als arbeider in een Poolse fabriek zijn brood verdiende. Hij las ze in *Traité de la vraie dévotion à la Vierge* (1712) van de Franse heilige Louis-Marie Grignon de Montfort: „Ik ben helemaal de uwe, en alles wat van mij is, behoort U toe.” Als paus beëindigde hij talloze documenten met fragmenten over de betekenis van Maria. Geen encycliek sloot zonder een blik op haar.

Wojtyła's bezoek aan het Mexicaanse Mariabedevaartsoord Guadalupe, het grootste van Amerika, tijdens zijn eerste reis, speelde een belangrijke rol in zijn leven. In de liefde van de Mexicanen voor de Maagd van Guadalupe herkende hij dezelfde liefde van de Polen voor Maria. Hij bezocht dit bedevaartsoord nog voor de zalig- en heiligverklaring (respectievelijk 1990 en 2002) van Juan Diego Cuauhtlatoatzin (circa 1474-1548). Aan hem zou Maria gevraagd hebben een kapel te bouwen, de voorloper van de basiliek die aan Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe is gewijd.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

3 juni, 20.40 uur, Canvas. *Apeman-Spaceman*, eerste aflevering van de vijfdelige BBC-serie *Human Universe* die de ontstaansgeschiedenis van de mens probeert te achterhalen. En ook: wat heeft de kosmos nog in petto voor de mensheid?

3 juni, 21.30 uur, Canvas. *Johannesburg en Soweto*, eerste aflevering van de (tweede) vijfdelige muzikale roadtrip *Sound Track S.A.* waarin muzikanten Jef Neve, Isolde Lasoen, Flip Kowlier en Tijs Delbeke door Zuid-Afrika trekken en met muziek proberen het land en zijn bevolking te doorgronden.

3 juni, 22.05 uur, Canvas. *Death Row*, vierdelige documentaire van Werner Herzog over vijf personen die in Amerikaanse gevangenissen wachten op hun terechtstelling. Vandaag: *James Barnes*.

7 juni, 20.20 uur, VRT één. *Daens*, sociaal drama van Stijn Coninx uit 1992 naar het boek van Louis Paul Boon, met onder meer Jan Declair als de bevlogen Aalsterse priester.

De vrome kudde

Parochienieuws Ingezonden door Rietje de Regt

Evenals vorige week is het vandaag de jaarlijkse collecte voor de kerk.

Omdat veel gezinsleden elkaar tegenwoordig alleen tijdens het weekend zien, is er dit weekend een conferentie over het gezin in het parochiehuus.

De collecte is voor het jaarlijks onderhoud van de geestelijkheid.

Affiche Ingezonden door Eric Rommel

Te lezen op een affiche in Florida:

– Als je tot God wil spreken, zoek dan een rustige plaats en bid tot Hem. Als je Hem wil zien, zend Hem dan een sms terwijl je rijdt.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

letterkude tandeloos zoogdier	voordeur foutmelding	keihard schot Arabische titel	kunstwerk	zoutachtig heldendicht
↓	↓	↓	↓	↓
↓	↓	6	↓	↓
deelteken op grote afstand	4	↓	bronwater pandjes- huis	↓
↓	↓	rivier in Duitsland water- vogel	↓	in orde trekdier
↓	↓	↓	↓	7
onbeweeglijk bericht	↓	↓	↓	familieid
↓	9	plaats in Duitsland stommerik	1	regel- maat
troep dieren	maat- staf binnen- kort	↓	↓	ondernemings- raad slaapplaats
↓	↓	↓	rivier in Spanje ad acta	5
Bijbelse plaats slijk	↓	epiloog	↓	↓
↓	2	↓	↓	8
↓	↓	slang	3	↓

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR[®]

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: **BRANDTRAP**

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---